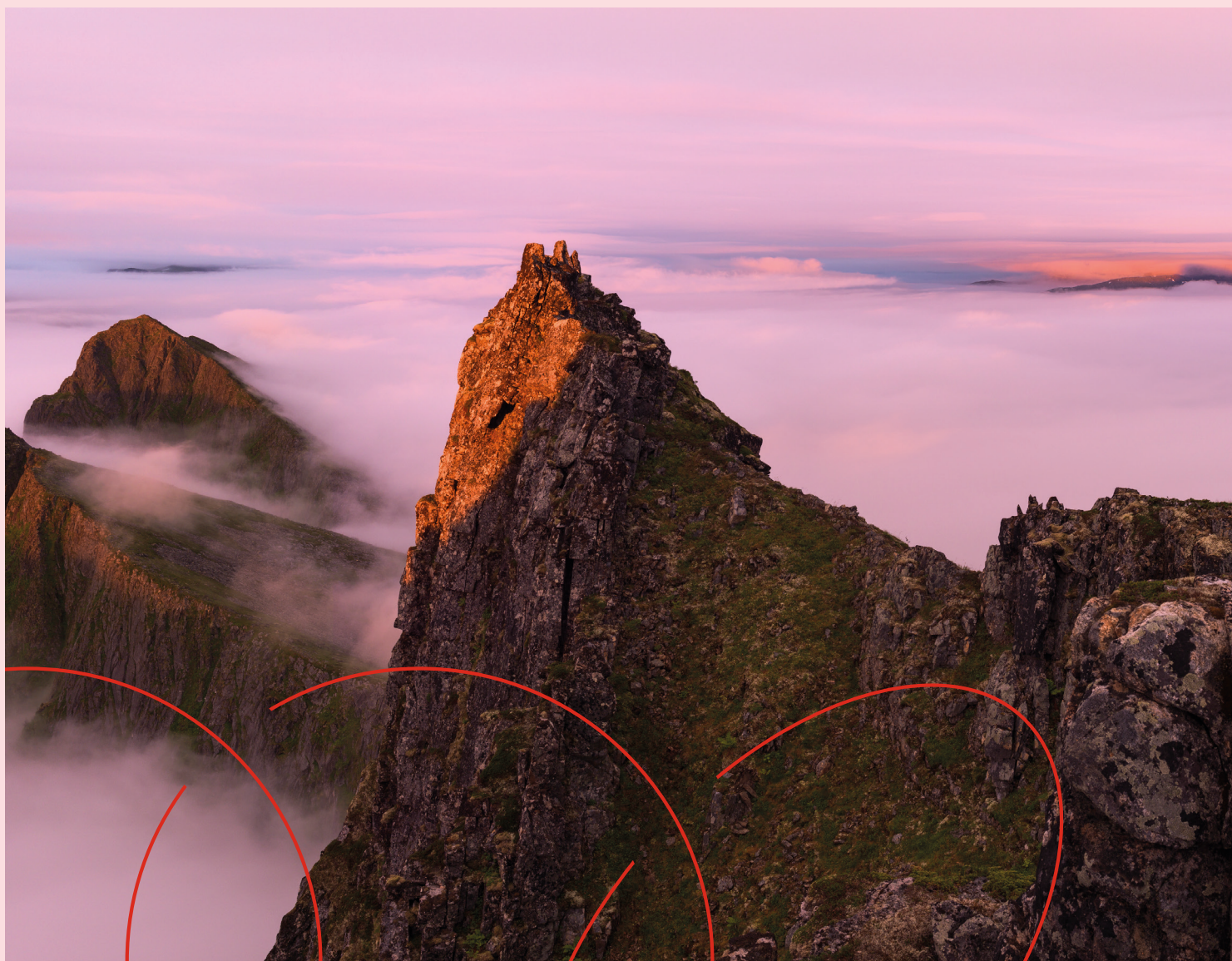

Vedtekter for avtalefestet pensjon – AFP

Innhold

Gjelder fra
1. januar
2026

KAPITTEL 1 AVTALEFESTET PENSJON FOR MEDLEMMER FØDT I 1962 ELLER TIDLIGERE (GAMMEL ORDNING)	3
§ 1-1 Innledende bestemmelser	3
§ 1-2 Pensjonsalder	3
§ 1-3 Vilkår	3
§ 1-4 Opptjeningskrav	3
§ 1-5 Pensjonens sammensetning.	3
§ 1-6 Regulering av pensjonen	4
§ 1-7 AFP og arbeidsinntekt	4
§ 1-8 Virkningstidspunkt mv.	4
§ 1-9 Anke.	4
§ 1-10 Administrasjon	4
KAPITTEL 2 LIVSVARIG AVTALEFESTET PENSJON FOR ARBEIDSTAKERE FØDT I 1963 ELLER SENERE (NY ORDNING) 5	
§ 2-1 Innledende bestemmelser	5
§ 2-2 Omfang	5
§ 2-3 Vilkår som må være oppfylt ved fylte 62 år for rett til livsvarig avtalefestet pensjon	5
§ 2-4 Vilkår som må være oppfylt ved uttakstidspunktet for rett til livsvarig avtalefestet pensjon	6
§ 2-5 Grunnlaget for beregning av avtalefestet pensjon	7
§ 2-6 Uttak av avtalefestet pensjon	7
§ 2-7 Regulering av avtalefestet pensjon	8
§ 2-8 Renter og foreldelse.	8
§ 2-9 Tilbakekreving	8
§ 2-10 Anke	8
§ 2-11 Administrasjon, premieutjevning og avtale om fordeling av kostnader	8
§ 2-12 Opplysningsplikt	8
§ 2-13 Særskilte tilfeller	8
§ 2-14 Overgangsordning	8
KAPITTEL 3 KOSTNADSFORDELINGSAVTALE - GJELDER AVTALEFESTET PENSJON FOR ARBEIDSTAKERE FØDT I 1963 ELLER SENERE (NY ORDNING)	
§ 3-1 Innledende bestemmelser	9
§ 3-2 Anvendelsesområde og formål	9
§ 3-3 Definisjoner	9
§ 3-4 Virksomhetens ansvar	9
§ 3-5 Virksomhetens innmelding og utmelding	9
§ 3-6 Pensjonsleverandørens ansvar	9
§ 3-7 Hvilken pensjonsleverandør som skal utbetale AFP	10
§ 3-8 Kostnadsfordeling mellom pensjonsleverandørene	10
§ 3-9 Faktura	10
§ 3-10 Endringer i AFP-regelverket	10
§ 3-11 Personvern og sikkerhet	10
§ 3-12 Administrasjon	10
§ 3-13 Klagerett	10
§ 3-14 Endringer i avtalen	10
§ 3-15 Pensjonsleverandørens oppsigelse av avtalen	10
§ 3-16 Ikrafttredelse	10

Kapittel 1

Avtalefestet pensjon for medlemmer født i 1962 eller tidligere (gammel ordning)

§ 1-1 Innledende bestemmelser

Bestemmelsene i dette kapittelet gjelder for årskull 1962 og eldre.

Med avtalefestet pensjon – AFP – menes den pensjon en arbeidstaker har rett til med hjemmel i dette kapittelet. Fratreden med AFP skal være et tilbud om frivillig fratreden med pensjon.

Den som tar ut AFP kan ikke samtidig ta ut pensjon fra tjenestepensjonsordningen. Retten til å fratre med AFP skal for øvrig ikke berøre de rettigheter og plikter som følger av tjenestepensjonsordningens ordinære regler, herunder eventuelle særaldersgrenser.

Ordningen med AFP fra 62 år til 65 år er ikke en del av tjenestepensjonsordningen og finansieres særskilt. Fra 65 år inngår AFP som en del av rettighetene fra tjenestepensjonsordningen, uavhengig av om pensjonisten mottar pensjon beregnet etter reglene i pensjonsordningen, eller i henhold til § 1-5, første ledd.

§ 1-2 Pensjonsalder

Arbeidstakere som har fylt 62 år, fratrer med minst 10 % av full stilling og fyller vilkårene i § 1-3, har rett til avtalefestet pensjon i samsvar med § 1-5, første ledd.

Medlemmer av kommunale/fylkeskommunale tjenestepensjonsordninger har rett til AFP beregnet etter reglene i pensjonsordningen, dersom de har fylt 65 år, har fratrådt med minst 10 % av full stilling, og enten har minst 10 års medlemskap i pensjonsordningen etter fylte 50 år eller fyller vilkårene i § 1-3.

§ 1-3 Vilkår

For å få rett til AFP må arbeidstakeren være tilsatt i lønnet arbeid fram til uttakstidspunktet. Arbeidstakere som må slutte i arbeid på grunn av sykdom anses likevel som tilsatt i hele sykepengeperioden, likevel ikke lenger enn 52 uker.

Arbeidstakeren må ha vært sammenhengende tilsatt i minst 20 % stilling, med en pensjonsgivende inntekt som på årsbasis overstiger grunnbeløpet i folketrygden, jf. § 1-4, hos samme arbeidsgiver eller annen arbeidsgiver med pensjonsordning omfattet av overføringsavtalen mellom offentlige tjenestepensjonsordninger de siste 3 år. Sammenhengende medlemskap i arbeidsgivers tjenestepensjonsordning regnes i denne forbindelse som sammenhengende tjeneste.

De som permitteres i samsvar med permitteringsloven av 6.5.1988 beholder retten til AFP i den tiden de er permittert. Det samme gjelder de som har velferdspermisjon i inntil 3 måneder og de som har permisjon i medhold av Hovedavtalen eller Hovedtariffavtalen for å inneha offentlig verv eller tillitsverv.

Det er et vilkår at arbeidstakeren ikke mottar noen tjenestepensjon eller andre ytelser som er finansiert av arbeidsgiver på uttakstidspunktet, uten motsvarende arbeidsplikt.

AFP kan likevel tilstås arbeidstakere som oppbeholder en delvis uførepensjon finansiert av arbeidsgiver. Dette gjelder også de som på grunn av særaldersgrense har fått omregnet uførepensjonen til alderspensjon ved nådd aldersgrense.

Se § 1-8, andre og tredje ledd, vedrørende de som får utbetalt ytelser fra folketrygden.

Arbeidstakeren må oppfylle opptjeningskravene i § 1-4.

Vilkårene i § 1-3 gjelder ikke for pensjon beregnet etter reglene i § 1-5, tredje ledd for dem som fyller kravet om 10 års medlemskap i pensjonsordningen etter fylte 50 år, jf. § 1-2, annet ledd.

§ 1-4 Opptjeningskrav

I tillegg til at kravene mht. alder i § 1-2, første ledd og yrkesaktivitet i § 1-3 må være oppfylt, må vedkommende på uttakstidspunktet fylle følgende vilkår:

1. arbeidstakeren må ha en pensjonsgivende inntekt som på årsbasis overstiger grunnbeløpet i folketrygden, og dessuten ha hatt en tilsvarende pensjonsgivende inntekt i året før uttaksåret.
2. arbeidstakeren må ha hatt minst 10 år med poengopptjening i folketrygden i perioden fra og med det år vedkommende fylte 50 år til og med året før uttaksåret.
3. arbeidstakeren må i de 10 beste år i perioden fra og med 1967 til og med året før uttaksåret ha hatt en gjennomsnittlig pensjonsgivende inntekt på minst 2 ganger folketrygdens grunnbeløp.

Dersom poengtall ikke er fastsatt for året før uttaksåret, fastsettes et foreløpig poengtall på grunnlag av foreliggende opplysninger om pensjonsgivende inntekt i det aktuelle året.

Med pensjonsgivende inntekt menes inntekt som nevnt i folketrygdloven § 3-15, det vil i hovedsak si personinntekt unntatt pensjon.

Når den pensjonsgivende inntekt etter bestemmelsene skal vurderes i forhold til folketrygdens grunnbeløp, skal vurderingen skje i forhold til grunnbeløpet i det år inntekten falt.

§ 1-5 Pensjonens sammensetning

Fra 62 til 67 år består AFP av grunnpensjon, tilleggspensjon/sært tillegg og et AFP-tillegg som utgjør kr 20 400 pr. år, samt eventuelt et tillegg for forsørgede ektefelle. Full pensjon, før AFP-tillegget, tilsvarer ugradert uførepensjon som pensjonisten ville fått beregnet etter reglene i folketrygdloven kapittel 3, slik de lå før lov 16. desember 2011 nr. 59 om endringer i folketrygdloven trådte i kraft, likevel slik at grunnpensjon fastsettes etter reglene i folketrygdloven

§ 3-2, og særtillegg fastsettes etter reglene i folke-trygdloven § 3-3. Det gis ikke poengtillegg etter § 7-3 nr. 3 i tidligere lov 17.6.1966 nr. 12 om folketrygd. Det skal heller ikke tas hensyn til en avdød ektefelles poengopptjening eller trygdetid.

Pensjonen kan ikke overstige 70 % av tidligere pensjongs-givende inntekt i folketrygden på årsbasis ved fratredelsen, jf. forskrift av 30.11.2010 nr. 1493 om kombinasjon av avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjons-kasse og arbeidsinntekt (pensjongs-givende inntekt) § 3.

Fra den første i måneden etter fylte 65 år beregnes AFP etter reglene i pensjonsordningen dersom vilkårene for dette i § 1-2, annet ledd er til stede og dersom det gir en høyere utbetaling enn etter § 5, første ledd.

§ 1-6 Regulering av pensjonen

Pensjonen reguleres årlig med virkning fra 1.5. Pensjonen, unntatt forsørgingstillegg og AFP-tillegg, reguleres i samsvar med et gjennomsnitt av lønns- og prisvekst. Reguleringsfaktoren etter folketrygdloven § 19-14 andre ledd legges til grunn. Ved første reguleringstidspunkt etter pensjonsuttak i månedene juni til april reguleres pensjonen, unntatt AFP-tillegg og forsørgingstillegg, med en faktor som består av lønnsvekst og av gjennomsnittlig lønn og prisvekst, vektet ut i fra når i denne perioden pen-sjonen ble tatt ut.

§ 1-7 AFP og arbeidsinntekt

Dersom pensjonisten har pensjongs-givende inntekt etter uttaket av avtalefestet pensjon, skal pensjonen inkludert eventuelle vedtektsfestede tillegg reduseres med samme prosentandel som den nye pensjongs-givende inntekten utgjør av den tidligere pensjongs-givende inntekt. Det gjelder likevel et toleransebeløp på 0,26 G (folketrygdens grunnbeløp). Dersom pensjonisten har fått utbetalt for mye eller for lite pensjon, skal det foretas et etteroppgjør. Forskrift av 30.11.2010 nr. 1493 om kombinasjon av avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjons-kasse og arbeidsinntekt (pensjongs-givende inntekt) gjelder tilsvarende.

Denne bestemmelsen gjelder likevel ikke for dem som får sin pensjon beregnet etter pensjonsordningens ordinære regler, jf. § 1-5, tredje ledd.

§ 1-8 Virkningstidspunkt mv.

AFP kan tidligst ytes fra og med kalendermåneden etter at pensjonsalder iht. § 1-2 er nådd og vedkommende har satt fram krav om ytelser. Pensjon kan dog først iverksettes fra lønnsopphør. Det kan gis etterbetaling for inntil 3 kalendermåneder før den måned kravet ble satt fram, forutsatt at vilkårene ellers var oppfylt.

Dersom vedkommende mottar arbeidsavklarings-penger, uføretrygd eller pensjon, overgangsstønad eller omstillingsstønad til gjenlevende ektefelle fra folketrygden, inntretr retten til AFP tidligst fra og med kalendermåneden etter den kalendermåned ytelser som nevnt falt bort. Retten til AFP faller bort fra og med den kalendermåned vedkommende mottar slike ytelser fra folketrygden. Denne begrensning gjelder likevel ikke for AFP beregnet etter reglene i pensjonsordningen, jf. § 1-5, tredje ledd.

Det kan heller ikke tas ut avtalefestet pensjon samtidig med alderspensjon fra folketrygden. Er det tatt ut alderspensjon fra folketrygden, må den stanses før det gis avtalefestet pensjon. Det kan heller ikke ytes avtalefestet pensjon etter denne ordningen til en person som mottar tilsvarende avtalefestet pensjon fra annen pensjonsordning eller som mottar eller har mottatt avtalefestet pensjon etter AFP-tilskottsloven.

Retten til AFP faller bort fra og med kalendermåneden etter at vedkommende fyller 67 år.

Med arbeidsgivers samtykke kan arbeidstakere ta ut delpensjon.

§ 1-9 Anke

Vedtak om ytelser fra AFP kan ankes inn for Trygderetten, jf. lov av 16.12.1966, nr. 9.

§ 1-10 Administrasjon

Pensjoner etter denne avtale administreres av aktuell pensjonsinnretning som har ansvaret for korrekt pensjonsutbetaling. Dersom arbeidsgiver ikke har etablert pensjonsordning, står arbeidsgiver ansvarlig for ytelsen.

Kapittel 2

Livsvarig avtalefestet pensjon for arbeidstakere født i 1963 eller senere (ny ordning)

§ 2-1 Innledende bestemmelser

Dette kapitlet gjelder livsvarig avtalefestet pensjon for arbeidstakere født i 1963 eller senere.

Med livsvarig avtalefestet pensjon - AFP - menes den pensjon en arbeidstaker har rett til i henhold til dette kapitlet, hvis det i arbeidsgivers avtale om offentlig tjenestepensjon er avtalt at pensjonsordningen omfatter AFP for arbeidstakere født i 1963 eller senere.

AFP etter dette kapitlet fastsettes i hovedsak som etter lov om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse kapittel 2. Henvisninger til lov og forskrifter innebærer de til enhver tid gjeldende.

Det er etablert en kostnadsfordelingsavtale for AFP etter dette kapitlet. Arbeidsgiver må knytte seg til kostnadsfordelingsavtalen gjennom en særskilt tilslutningserklæring. Kostnadsfordelingsavtalens bestemmelser fremgår i kapittel 3 i disse vedtekter.

Arbeidsgiver finansierer AFP etter dette kapitlet med en engangspremie når arbeidstaker tar ut AFP, og ved senere reguleringer iht. § 2-7. Kostnadsfordeling i henhold til kostnadsfordelingsavtalen vil skje i etterkant, når arbeidstakeres tidligere arbeidsgivere involvert i henhold til kostnadsfordelingsavtalen, har betalt sine respektive andeler av engangspremien til sine pensjonsleverandører.

§ 2-2 Omfang

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder for arbeidstakere som er født i 1963 eller senere.

Bestemmelsene gjelder ikke undervisningspersonale så lenge disse er omfattet av Statens pensjonskasse.

Kommunale/fylkeskommunale folkevalgte kan etter egen avtale med visse tilpasninger også omfattes av AFP.

§ 2-3 Vilkår som må være oppfylt ved fylte 62 år for rett til livsvarig avtalefestet pensjon

En arbeidstaker kan gis avtalefestet pensjon dersom følgende vilkår er oppfylt ved fylte 62 år:

- a. Vedkommende har vært arbeidstaker i minst 7 av de siste 9 årene hos arbeidsgiver omfattet av tariffavtale om avtalefestet pensjon i KS' tariffområde, eller hos en arbeidsgiver med tilsvarende avtale om avtalefestet pensjon. I denne perioden inngår også tid arbeidstakeren har vært omfattet av en avtalefestet pensjonsordning som det gis statstilskott til etter AFP-tilskottsloven og dette gjør at ansiennitetskravet oppfylles.

Vilkårene i denne bokstav a og bokstav b må være oppfylt samtidig for å gi ansiennitet.

Kravet til 7 av siste 9 årene i en stilling tilknyttet AFP skal regnes fra og med dagen arbeidstakeren fyller 53 år og fram til dagen før fylte 62 år. Et år regnes som 365 dager. Bare de dagene arbeidstakeren oppfyller ansiennitetsvilkårene, skal medregnes i ansiennitetsperioden.

Stillingen må være vedkommendes hovedarbeidsforhold, og stillingsandelen må i gjennomsnitt utgjøre minst 20 prosent av full stilling. Gjennomsnittlig stillingsandel i kalenderåret må minst utgjøre 20 prosent av full stilling dersom arbeidstakeren arbeider alle månedene i kalenderåret. Arbeider ikke arbeidstakeren i alle årets måneder, kreves minst 20 prosent stilling av full stilling hvert kvartal. Kravet om stillingsandel på 20 prosent av full stilling, kan for sesongarbeidere oppfylles dersom de utfører sesongarbeid i en AFP-virksomhet som på årsbasis minst tilsvarer 20 prosent av en full stilling.

Ved vurderingen av arbeidsforholdet skal faktisk arbeidet tid legges til grunn. Dersom arbeidstaker i perioder er forhindret fra å utføre arbeidet på grunn av sykdom eller skade, kan det formelle arbeidsforholdet legges til grunn.

Ved samtidige ansettelsesforhold kan stillingsandelene legges sammen. Samtidige stillingsandeler i stillinger i AFP-virksomhet skal legges sammen ved vurderingen av om ansiennitetskravet ved fylte 62 år er oppfylt. Ved samtidige stillinger der én stilling er tilknyttet en AFP-virksomhet og en annen stilling ikke, regnes stillingen med høyest faktisk arbeidet tid som hovedarbeidsforhold. Dersom faktisk arbeidet tid i stillingene er den samme, skal stillingen med høyest pensjonsgivende inntekt etter folketrygdloven § 3-15 regnes som hovedarbeidsforhold.

En arbeidstaker som er fraværende fra stillingen på grunn av permisjon etter lov eller tariffavtale, opp tjener ansiennitet i permisjonsperioden. Permisjon under ansettelsesforholdet i en statlig stilling som gir pensjonsopptjening i Statens pensjonskasse etter avtale om medregning av permisjon uten lønn og annet midlertidig fravær som pensjonsgivende tjenestetid i Statens pensjonskasse (permisjonsavtalen), gir også opptjening av ansiennitet. En arbeidstaker tjener også opp ansiennitet ved fravær på grunn av streik eller lockout. Det samme gjelder fravær på grunn av permittering i fritaksperioden som følger av permitteringslønnsloven.

Det er et vilkår for å opptjene ansiennitet etter denne bestemmelsen at arbeidstakeren hadde oppfylt øvrige ansiennitetsvilkår dersom fraværet ikke skjedde.

- b. Vedkommende har i de samme 7 av de siste 9 årene ikke hatt annen inntekt som overstiger pensjonsgivende inntekt etter folketrygdloven § 3-15 fra arbeidsgivere omfattet av bokstav a ovenfor. Som annen inntekt regnes:

1. pensjonsgivende inntekt etter folketrygdloven § 3-15 fra virksomhet som ikke er omfattet av AFP,
 2. sykepenger knyttet til arbeidsforhold i virksomhet som ikke er omfattet av AFP,
 3. dagpenger ved permittering mottatt på grunn av bortfall av arbeidsinntekt i en virksomhet som ikke er omfattet av AFP,
 4. alderspensjon eller tidligpensjon mottatt fra virksomhet, forsikringsselskap, pensjonskasse eller annen pensjonsleverandør,
 5. kollektiv livrente,
 6. individuell livrente når premien helt eller delvis er betalt av nåværende eller tidligere arbeidsgiver,
 7. utbytte og andel av overskudd fra foretak arbeidstakeren har en betydelig eierandel i. Som betydelig eierandel regnes en eierandel som utgjør 20 prosent eller mer og som er eiet direkte eller indirekte av arbeidstakeren, herunder gjennom et foretak som arbeidstakeren har bestemmende innflytelse over. Likt med eierandel som utgjør 20 prosent eller mer, anses eierandel som gir rett til et utbytte på 20 prosent eller mer, eller som gir rett til å stemme for 20 prosent eller mer,
 8. inntekt, utbytte, konsernbidrag eller overskudd som er betalt til eller på annen måte tilordnet et foretak arbeidstaker direkte eller indirekte har bestemmende innflytelse over. Som bestemmende innflytelse regnes innflytelse som arbeidstakeren har når han eller hun direkte eller indirekte eier mer enn 50 prosent av aksjene eller andelene i et foretak, har flertallet av stemmene i et foretak, eller har rett til å velge eller avsette et flertall av styrets medlemmer,
 9. inntekter som nevnt under 1-8 fra utlandet.
- c. Vedkommende har de siste 3 årene før fylte 62 år ikke mottatt pensjon eller annen ytelse uten motsvarende arbeidsplikt fra arbeidsforhold der den årlige verdien av ytelsene tilsvarer 1,5 ganger folketrygdens grunnbeløp eller mer. Et år regnes fra fødselsdagen til dagen før den påfølgende fødselsdagen. Første punktum omfatter ikke uføretrygd fra folketrygden og uførepensjon fra en privat eller offentlig tjenestepensjonsordning. Som ytelse uten motsvarende arbeidsplikt regnes blant annet:
1. alderspensjon fra tjenestepensjonsordning,
 2. fripolise, pensjonskapitalbevis eller pensjonsbevis,
 3. gavepensjon,
 4. sluttvederlag,
 5. fordel som oppstår ved stillingsreduksjon uten tilsvarende reduksjon i pensjonsgivende inntekt med mindre det dreier seg om et generelt seniorpolitisk tiltak.

Ved beregning av den årlige verdien av ytelsene, legges det til enhver tid gjeldende grunnbeløpet til grunn

Som ytelse uten motsvarende arbeidsplikt regnes blant annet ikke:

1. arbeidsavklaringspenger og uføretrygd fra folketrygden og uførepensjon fra tjenestepensjonsordning,

2. omstillingsstønad og gjenlevendepensjon fra folketrygden,
3. utbetalinger fra ektefelles eller samboers tjenestepensjonsordning,
4. ytelse utbetalt med hjemmel i dekningsloven §§ 9-3 eller 9-6 eller i medhold av lønnsgarantiloven,
5. erstatning etter urettmessig oppsigelse eller avskjed ved dom eller bekreftelse fra arbeidsgiver,
6. lønn og annet vederlag til arbeidstakers etter arbeidsgivers oppsigelse eller avskjed, så lenge kompensasjonen ikke overstiger lønnsnivået for stillingen i dens regulære oppsigelsestid.

En arbeidstaker som er født i 1963, og som ikke oppfyller ansiennitetskravet i første ledd bokstav a og b, kan likevel gis avtalefestet pensjon dersom vedkommende på uttakstidspunktet for avtalefestet pensjon har ti års samlet pensjonsgivende medlemstid i tjenestepensjonsordningen i KS' tariffområde eller i pensjonsordning som går inn under overføringsavtalen med Statens pensjonskasse, og vedkommende har vært ansatt i en virksomhet omfattet av offentlig avtalefestet pensjon i minst 3 av de siste 5 årene ved fylte 62 år. For arbeidstakere som er født i årene 1964 til 1966, gjelder tilsvarende, likevel slik at tallene «3» og «5» øker med ett år for hvert år arbeidstakeren er født etter 1963. Øvrige vilkår etter første ledd gjelder tilsvarende i den aktuelle perioden.

Avtalefestet pensjon gis ikke til arbeidstakere som har mottatt uføretrygd fra folketrygden etter fylte 62 år. Tidsrom der uføretrygd ikke er kommet til utbetaling, men vedkommende har hatt rett til å få tilbake uføretrygden etter reglene i folketrygdloven § 12-10 tredje ledd, skal ikke regnes som tidsrom med mottak av uføretrygd. Utbetaling av uføretrygd etter fylte 62 år som følge av etteroppgjør for tidsrom før fylte 62 år regnes heller ikke som mottak av uføretrygd ved vurdering av vilkåret. En arbeidstaker som har rett til, men som ikke har mottatt uføretrygd etter fylte 62 år, har rett til AFP dersom vedkommende senest ved uttak av pensjonen sier fra seg uføretrygden, med virkning fra og med måneden etter fylte 62 år.

§ 2-4 Vilkår som må være oppfylt ved uttakstidspunktet for rett til livsvarig avtalefestet pensjon

En arbeidstaker kan gis avtalefestet pensjon dersom følgende vilkår er oppfylt ved uttakstidspunktet:

- a. Vedkommende har de siste tre årene før uttakstidspunktet sammenhengende vært ansatt og reell arbeidstaker hos en arbeidsgiver omfattet av tariffavtale om avtalefestet pensjon i KS' tariffområde eller hos en arbeidsgiver med tilsvarende avtale om avtalefestet pensjon. Stillingsandelen må utgjøre minst 20 prosent av full stilling. Ved samtidige ansettelsesforhold kan stillingsandelene legges sammen. Stillingsandel må på årsbasis utgjøre 20 prosent eller mer av en full stilling de siste tre årene før uttak av AFP eller minimum 20 prosent hvert kvartal. Samtidige stillingsandeler skal legges sammen i de samme periodene. Ved vurderingen av stillingsandel legges faktisk arbeidet tid til grunn. Ved beregning av uker regnes en uke som syv dager. Kravet om stillingsandel på 20 prosent av full stilling, kan for sesongarbeidere oppfylles dersom de utfører sesongarbeid i en AFP-virksomhet som på årsbasis minst tilsvarer 20 prosent av en full stilling.

Er virksomheten konkurs eller arbeidstakeren oppsagt grunnnet virksomhetens eller arbeidsgiverens forhold, anses arbeidstakeren likevel som reell arbeidstaker i den ordinære oppsigelsestiden forutsatt at vedkommende søker om og oppfyller øvrige vilkår for AFP før utløpet av arbeidsforholdets ordinære oppsigelsestid.

En arbeidstaker som er fraværende fra stillingen på grunn av permisjon etter lov eller tariffavtale, oppgjener ansiennitet i permisjonsperioden. Permisjon under ansettelsesforholdet i en statlig stilling som gir pensjonsopptjening i Statens pensjonskasse etter avtale om medregning av permisjon uten lønn og annet midlertidig fravær som pensjongivende tjenestetid i Statens pensjonskasse (permisjonsavtalen), gir også opptjening av ansiennitet. En arbeidstaker tjener også opp ansiennitet ved fravær på grunn av streik eller lockout. Det samme gjelder fravær på grunn av permittering i fritaksperioden som følger av permitteringslønnsloven. Det er et vilkår at arbeidstakeren ville fylt vilkårene i denne bestemmelsen dersom fraværet ikke hadde skjedd.

- b. Vedkommende har en pensjongivende inntekt som omregnet til årsinntekt overstiger folketrygdens grunnbeløp på uttakstidspunktet, og hadde i det foregående inntektsåret en pensjongivende inntekt som oversteg gjennomsnittlig grunnbeløp dette året.
- c. Vedkommende verken er eller har vært mottaker av avtalefestet pensjon som det gis statstilskott til etter AFP-tilskottsloven, avtalefestet pensjon som en tidligpensjonsordning, uføretrygd fra folketrygden etter fylte 62 år, betinget tjenstepensjon etter kapittel 8 eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning, alderspensjon etter kapittel 7, § 7-1A andre ledd slik den lød før 1. januar 2026 eller tidligpensjon etter kapittel 13 eller tilsvarende pensjon fra en annen offentlig tjenstepensjonsordning.

Som unntak fra kravet i første ledd bokstav a tillates det opptil 26 uker uten å være ansatt og reell arbeidstaker, forutsatt at arbeidstakeren på uttakstidspunktet er ansatt og reell arbeidstaker og at arbeidstakeren tre år før uttakstidspunktet er ansatt. I tillegg tillates det opptil 78 uker uten å være reell arbeidstaker ved mottak av sykepenger, arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden, uansett når i treårsperioden fraværet skjer, forutsatt at arbeidstakeren er ansatt på uttakstidspunktet og tre år før dette.

Er arbeidstakeren permittert på uttakstidspunktet eller har vært permittert i løpet av de siste tre årene før uttakstidspunktet, skal vilkårene i paragrafen her anses oppfylt dersom arbeidstakeren hadde oppfylt vilkårene om permitteringen ikke var iverksatt, og permitteringen ikke overstiger rammene i permitteringslønnsloven. Det samme gjelder ved permisjon når retten til permisjon følger av lov eller tariffavtale.

§ 2-5 Grunnlaget for beregning av avtalefestet pensjon

Grunnlaget for beregning av avtalefestet pensjon skal være pensjonsbeholdningen beregnet etter folketrygdloven § 20-4, omregnet til en beholdning for avtalefestet pensjon med en opptjeningssats på 4,21 prosent. Pensjonsopptjening til og med kalenderåret arbeidstakeren fylte 61 år, tillegges pensjonsbeholdningen. Grunnlaget svarer til den inntekten mv. det beregnes opptjening av etter folketrygdloven kapittel 20, likevel begrenset til og med det kalenderåret arbeidstakeren fylte 61 år. For år før 2010 fastsettes grunnlaget ut fra den inntekten mv. det beregnes opptjening av etter folketrygdloven § 20-21 med tilhørende forskrifter. For år fra og med 2010 fastsettes grunnlaget ut fra den inntekten mv. det beregnes opptjening av etter folketrygdloven § 20-5, § 20-6, § 20-7, § 20-7a og § 20-8 med tilhørende forskrifter.

Dersom AFP tas ut det kalenderåret arbeidstakeren fyller 62 år, skal pensjonen beregnes på grunnlag av inntekten til og med det kalenderåret vedkommende fylte 60 år. Grunnlaget for det kalenderåret vedkommende fylte 61 år, skal gis virkning for pensjonen fra januar året etter at formues- og inntektsskatt er fastsatt. Grunnlaget skal oppjusteres i samsvar med lønnsveksten fra inntektsåret fram til virkningstidspunktet. Årlig pensjon økes deretter med 4,21 prosent av det oppjusterte grunnlaget, dividert med delingstallet etter folketrygdloven § 20-13 som gjelder på virkningstidspunktet for økningen.

§ 2-6 Uttak av avtalefestet pensjon

Avtalefestet pensjon kan tidligst utbetales fra og med måneden etter fylte 62 år, og tidligst fra og med måneden etter den måneden da kravet ble satt fram. Årlig pensjon framkommer ved å dividere opptjeningen beregnet etter § 2-5 med folketrygdens delingstall på uttakstidspunktet. Pensjonsopptjening som tilføres pensjonsbeholdningen etter uttak, omregnes til pensjon på tilsvarende måte som etter folketrygdloven § 20-17. Dersom uttaket skjer etter fylte 70 år, benyttes delingstallet ved fylte 70 år.

Pensjonen kan ikke tas ut gradert.

Pensjonen kan fritt kombineres med arbeidsinntekt uten avkorting.

Arbeidstakeren må selv sette fram krav om avtalefestet pensjon. Krav om pensjon kan tidligst settes fram fire måneder før ønsket uttaksdato. Det kan ikke søkes om uttak av avtalefestet pensjon med tilbakevirkende kraft.

Utbetaling av pensjon skjer til mottakeren. Restpensjon utbetales til ektefellen. Etterlater mottakeren seg ikke ektefelle, skjer utbetalingen til boet. Likestilt med ektefelle er registrert partner.

Utbetaling skal skje ved overføring til en bankkonto i Norge dersom mottakeren har eller oppretter slik konto. Dersom mottakeren ikke har slik konto kan pensjonsleverandøren bestemme at merkostnadene ved annen betalingsmåte avregnes i utbetalingen.

Pensjonen utbetales i utlandet uten begrensninger.

Avtalefestet pensjon ytes til og med måneden da mottakeren dør. Pensjonen kan stanses dersom mottakeren ber om det, men den kan da ikke gjenopptas.

§ 2-7 Regulering av avtalefestet pensjon

Regulering av avtalefestet pensjon under utbetaling skjer årlig med virkning fra 1. mai. Pensjonen reguleres i samsvar med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten. Reguleringsfaktoren etter folketrygdloven § 20-18 andre ledd skal legges til grunn. Ved første regulering etter at uttaket startet, skal pensjonen reguleres ut fra når på året pensjonen tas ut.

§ 2-8 renter og foreldelse

Den pensjonsberettigede kan kreve renter fra to måneder etter pensjonstilfellets inntreden, men tidligst fra de enkelte terminbeløp forfaller til betaling. Dette gjelder bare dersom ikke annet følger av forsikringsavtaleloven § 18-4.

Ved tilbakekreving av pensjon kan Storebrand kreve renter fra 1 måned etter at krav om tilbakebetaling ble framsatt, jf. forsinkelsesrenteloven § 2.

Krav på forfalte pensjonsterminer foreldes normalt 3 år fra forfall. Pensjonskravet som sådan foreldes normalt 10 år fra siste termin ble utbetalt, eventuelt fra første gang det kunne vært krevet utbetaling, jf. forsikringsavtaleloven § 18-6.

§ 2-9 Tilbakekreving

Dersom mottakeren har mottatt pensjon i strid med redelighet og god tro, kan beløpet kreves tilbakebetalt.

Feil utbetalt pensjon kan også ellers kreves tilbakebetalt dersom mottakeren, eller noen som har handlet på vegne av mottakeren, uaktsomt har gitt feilaktige eller mangelfulle opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes en feil fra Storebrand sin side og mottakeren burde ha forstått dette.

I andre tilfeller enn nevnt i foregående ledd, kan for mye utbetalt pensjon kreves tilbake, dersom særlige grunner gjør det rimelig. Ved vurderingen av om det foreligger særlige grunner, skal det blant annet legges vekt på hvor lang tid det er gått siden den feilaktige utbetalingen fant sted, og om vedkommende har innrettet seg i tillit til utbetalingen. Krav om tilbakebetaling etter dette ledd er begrenset til det beløp som er i behold når vedkommende blir kjent med at utbetalingen var feilaktig.

Det feilutbetalte kan trekkes i fremtidige ytelser.

§ 2-10 Anke

Vedtak om AFP kan ankes inn for Trygderetten, jf. lov av 16.12.1966, nr. 9.

§ 2-11 Administrasjon, premieutjevning og avtale om fordeling av kostnader

AFP administreres av Storebrand, som har ansvaret for korrekt pensjonsutbetaling. Dersom arbeidsgiver ikke har etablert pensjonsordning, står arbeidsgiver ansvarlig for ytelsen.

Hvis det i arbeidsgivers avtale om offentlig tjenestepensjon er avtalt at pensjonsordningen er tilknyttet en fellesportefølje, se avtalens pkt. 7.4, skal premien for AFP utjevnes innenfor fellesporteføljen.

En arbeidsgiver kan, uavhengig av foranstående, opprette egen pensjonskasse.

Arbeidsgiver skal være tilknyttet avtale med Statens pensjonskasse om fordeling av kostnader til livsvarig offentlig avtalefestet pensjon. Refusjonsbeløp skal inngå i premieutjevning etter denne bestemmelse andre ledd. Det vises til pkt. 11.2.2 i avtale om offentlig tjenestepensjon, samt kapittel 3 i disse vedtekter.

§ 2-12 Opplysningsplikt

Den som hever eller krever pensjon, er forpliktet til å gi Storebrand de opplysninger, legitimasjoner og attester som er tilgjengelig for vedkommende og som Storebrand trenger for å kunne ta stilling til pensjonskravet og utbetale pensjonen. Vedkommende må gi riktige og fullstendige svar på Storebrand sine spørsmål.

Dersom det ved framsetting av pensjonskrav gis uriktige eller ufullstendige opplysninger som vedkommende vet eller må forstå kan medføre at det blir utbetalt pensjon som vedkommende ikke har krav på, kan pensjonen reduseres eller falle bort etter bestemmelsene i forsikringsavtaleloven § 18-1.

§ 2-13 Særskilte tilfeller

Selv om arbeidstakeren ikke oppfyller vilkårene for rett til AFP, kan vedkommende likevel få rett til AFP dersom særlige grunner foreligger. Unntaket gjelder krav som er framsatt til og med 31. desember 2026.

For tariffområder som er regulert av særavtalen SGS 2020 Pensjonsordninger gjelder følgende:

Leverandørene skal halvårlig rapportere til Pensjonskontoret om praksis og bruk av unntaksbestemmelsen. Det er særlig viktig med informasjon om avslagspraksis.

§ 2-14 Overgangsordning

Ansatte i virksomhet med offentlig tjenestepensjonsordning der virksomheten har ansatte med særaldersgrense og virksomheten ikke er omfattet av privat AFP-ordning eller AFP som tidligpensjonsordning, kan ved virksomhetens tilslutning til AFP-ordningen få medregnet tidligere tjenestetid i virksomheten i vurderingen av kvalifikasjonskravene. Overgangsordningen gjelder i ett år fra 1. januar 2025.

Kapittel 3

Kostnadsfordelingsavtale – gjelder avtalefestet pensjon for medlemmer født i 1963 eller senere (ny ordning)

§ 3-1 Innledende bestemmelser

Dette kapittelet gjelder livsvarig avtalefestet pensjon for arbeidstakere født 1963 eller senere, og regulerer fordeling av kostnader for livsvarig avtalefestet pensjon når arbeidstaker har hatt flere arbeidsgivere med offentlig tjenstepensjon.

Med livsvarig avtalefestet pensjon – AFP – menes den pensjon en arbeidstaker har rett til i henhold til kapittel 2 i disse vedtekter, hvis det i arbeidsgivers avtale om offentlig tjenstepensjon er avtalt at pensjonsordningen omfatter AFP for arbeidstakere født i 1963 eller senere.

Avtalefestet pensjon for arbeidstakere født 1963 eller senere er ikke omfattet av Overføringsavtalen og tilhørende sikringsordning. Dette er bakgrunnen for at det er etablert en kostnadsfordelingsavtale for denne pensjonsytelsen.

Når det i avtale om offentlig tjenstepensjon fremgår at pensjonsordningen omfatter AFP for arbeidstakere født i 1963 og senere blir forsikringstaker ansvarlig for de forpliktelser som kostnadsfordelingsavtalen til enhver tid pålegger forsikringstaker/virksomhet. Bestemmelsene i kostnadsfordelingsavtalen fremgår under i dette kapittelet.

§ 3-2 Anvendelsesområde og formål

Avtalen gjelder for pensjonsleverandører av livsvarig offentlig avtalefestet pensjon (AFP). Avtalen er inngått i medhold av lov 25. juni 2010 nr. 28 om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse § 13 syvende ledd.

Avtalens formål er å fastsette fordelingen av pensjonskostnadene til AFP når en arbeidstaker har vært ansatt i flere virksomheter med offentlig tjenstepensjon. Avtalen gjelder også utveksling av relevant informasjon mellom pensjonsleverandørene for at avtalen skal kunne oppfylles.

Avtalen er inngått mellom Statens pensjonskasse og annen pensjonsleverandør. Avtalen innebærer at pensjonsleverandøren samtidig får tilsvarende avtale med øvrige pensjonsleverandører som har inngått eller som senere inngår tilsvarende avtale med Statens pensjonskasse.

§ 3-3 Definisjoner

Med AFP menes livsvarig offentlig AFP etter lov om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse kapittel 2 om avtalefestet pensjon for medlemmer født i 1963 eller senere (ny ordning) eller tilsvarende AFP-ordning.

Med pensjonsleverandør forstås offentlige pensjonskasser, forsikringsselskap og andre selskaper som forvalter AFP-ordning etter første ledd.

Med virksomhet forstås arbeidsgivere som er omfattet av AFP-ordning etter første ledd og har inngått avtale med en pensjonsleverandør om forvaltning av ordningen.

§ 3-4 Virksomhetens ansvar

Virksomheten skal ha en gyldig avtale om AFP.

Virksomheten skal påta seg de forpliktelser som følger av denne avtalen overfor pensjonsleverandøren.

Virksomheten er ansvarlig for finansieringen av AFP-kostnadene.

Virksomheten kan bare overføre AFP-forpliktelsen til en annen virksomhet dersom den andre virksomheten påtar seg ansvaret for forpliktelsen.

Selv om en annen virksomhet har påtatt seg ansvaret for AFP-forpliktelsen, fortsetter tidligere virksomhet å innestå for oppfyllelse av kostnadene til AFP som foreligger på overføringstidspunktet.

§ 3-5 Virksomhetens innmelding og utmelding

Avtalen gjelder med virkning fra 01.01.2025. Alle virksomheter som skal være omfattet av avtalen må forplikte seg innen 31.12.2025.

Etter 31.12.2025 kan Statens pensjonskasse etter søknad fra virksomheten gjøre unntak fra første ledd og fastsette betingelsene for å tiltre avtalen.

En virksomhet kan med minst tre måneders varsel tre ut av avtalen ved et årsskifte som følge av opphør av avtale om AFP. Allerede igangsatte pensjoner fortsetter å følge avtalen. Det samme gjelder for refusjoner.

§ 3-6 Pensjonsleverandørens ansvar

Pensjonsleverandøren må påse at virksomhetene tilknyttet pensjonsleverandøren har gyldig avtale om AFP.

Pensjonsleverandøren er ansvarlig for å sikre at deres virksomheter påtar seg de forpliktelsene som fremgår av avtalen.

Pensjonsleverandøren er ansvarlig for den praktiske gjennomføringen av avtalen, som å utbetale AFP, motta og utbetale refusjonsbeløp og fakturere virksomhetene for kostnadene.

Pensjonsleverandøren skal informere øvrige pensjonsleverandører om arbeidstakerne og data som har betydning for AFP-behandlingen, herunder vilkårsprøving av rett til AFP, AFP-beregningen og AFP-prognoser.

Pensjonsleverandøren skal informere hverandre om endringer i kontaklinformasjon, administratorbytte, krav og andre forhold som kan ha betydning for saksbehandlingen.

§ 3-7 Hvilken pensjonsleverandør som skal utbetale AFP

Søknader om AFP settes fram for pensjonsleverandøren arbeidstaker opptjener rettigheter i.

Hvis arbeidstakeren tidligere har tatt ut alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning, skal pensjonsleverandøren som allerede utbetaler denne ytelsen også utbetale AFP.

Hvis arbeidstakeren søker om AFP og har samtidig AFP-tilknytning i to eller flere pensjonsordninger, skal pensjonsleverandøren som er eller skulle vært utbetalende leverandør etter overføringsavtalen dersom alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning er eller hadde blitt utbetalt samtidig, også utbetale AFP.

Ved eventuell uenighet avgjør Statens pensjonskasse spørsmålet om hvilken pensjonsleverandør som skal utbetale AFP.

Andre pensjonsleverandører er bundet av vedtak og disposisjoner som er bestemt i en pensjonssak av utbetalende pensjonsleverandør.

§ 3-8 Kostnadsfordeling mellom pensjonsleverandørene

Pensjonsleverandøren som utbetaler AFP, har krav på månedlig refusjon fra de andre pensjonsleverandørene hvor arbeidstaker har eller har hatt medlemskap i offentlig tjenstepensjonsordning med tilknytning til AFP, og tilhørende avtale om fordeling av kostnader.

Utbetalende pensjonsleverandør innhenter relevant informasjon om forsikret refusjonsytelse fra de andre pensjonsleverandørene.

For å finne beløpet som skal refunderes til utbetalende leverandør, beregnes en refusjonsandel for hver pensjonsleverandør. Den finner man ved å ta hver leverandørs forsikrede refusjonsytelse og deler på summen av alle forsikrede refusjonsytelser som inngår i den aktuelle pensjonsutbetalingen.

§ 3-9 Faktura

Utbetalende pensjonsleverandør sender faktura til de refunderende pensjonsleverandørene. Faktura utstedes med 30 dagers betalingsfrist, og forsinkelsesrenter løper fra forfallsdato. Ved uenighet skal fakturaen likevel betales og eventuelt korrigeres i ettertid.

§ 3-10 Endringer i AFP-regelverket

Reglene om AFP for medlemmer i Statens pensjonskasse er retningsgivende for de øvrige AFP-ordningene som er omfattet av avtalen, og det er en forutsetning for avtalen at det til enhver tid gjelder så like regler som mulig..

§ 3-11 Personvern og sikkerhet

Overføring og behandling av personopplysninger mellom pensjonsleverandørene skal foregå på en egnet måte som ivaretar gjeldende regelverk om personvern og sikkerhet.

Retningslinjer om behandlingsansvar og elektronisk utveksling av medlemsopplysninger til avtale om overføring og samordning av pensjonsrettigheter (overføringsavtalen - bilag 2) gjelder tilsvarende for avtalen her så langt det passer.

§ 3-12 Administrasjon

Statens pensjonskasse har det overordnede ansvaret for avtalen.

Elektronisk utveksling av opplysninger og tekniske beskrivelser av løsninger som fremgår av bilag til overføringsavtalen, gjelder tilsvarende for denne avtalen så langt de passer.

Statens pensjonskasse bestemmer hvordan praktiseringen av denne avtalen skal skje. Dersom det oppstår spørsmål av vesentlig betydning, skal pensjonsleverandørene spørres først.

Statens pensjonskasse kan, etter dialog med pensjonsleverandørene, beskrive praktiseringen av livsvarig offentlig AFP i en brukerveiledning.

§ 3-13 Klagerett

En avgjørelse av Statens pensjonskasse etter denne avtalen kan klages inn for Statens pensjonskasses fagdepartement etter reglene i forvaltningsloven.

§ 3-14 Endringer i avtalen

Endringer i avtalen fastsettes av Statens pensjonskasse og må godkjennes av departementet. Forslag fra Statens pensjonskasse om endringer av materiell art, skal forelegges pensjonsleverandørene før endringer blir fastsatt. Pensjonsleverandørene er bundet av senere endringer i avtalen.

§ 3-15 Pensjonsleverandørens oppsigelse av avtalen

En pensjonsleverandør kan bare si opp avtalen dersom en annen pensjonsleverandør overtar forpliktelsene etter denne avtalen. Avtalen kan sies opp med tre måneders varsel før et årsskifte.

Dersom en pensjonsleverandør ikke oppfyller vesentlige forpliktelser etter avtalen, skal Statens pensjonskasse ta initiativ til å finne en løsning og eventuelt oppfordre pensjonsleverandøren til å si opp avtalen, jf. første ledd.

§ 3-16 Ikrafttredelse

Denne avtalen trer i kraft fra 01.01.2025.

